

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Rodinné právo v Saúdské Arábii:

Se zvláštním zaměřením na misjár manželství

Klára Čikotová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

Rodinné právo v Saúdské Arábii:

Se zvláštním zaměřením na misjár manželství

Klára Čikotová

Vedoucí práce:

Mgr. Veronika Sobotková, Ph.D.

Katedra Blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015 .....

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí práce paní Mgr. Veronice Sobotkové, Ph.D. za její čas a rady, které mi poskytla.

Obsah:

1. Úvod	1
2. Právo v Saudské Arábii	4
3. Uzavření manželství v islámu	5
3.1. Smluvní náležitosti	7
3.2 Minimální věk	9
4. Polygamie	11
5. Rozvod	13
6. Misjár manželství	15
6.1 Misjár v Saudské Arábii	17
6.2 Příčiny uzavírání misjár manželství	19
6.3 Právní schválení	21
6.4 Spory a diskuze související s misjár manželstvím	22
6.5 Ohlas veřejnosti	25
6.6 Ženy a misjár manželství	27
6.7 Muži a misjár manželství	31
6.8 Zprostředkovatelé manželství misjár	32
6.9 Důsledky	33
7. Závěr	36
8. Seznam použité literatury a pramenů	39
8.1 Internetové zdroje	40
9. Resumé	45

1. Úvod

Saúdská Arábie je konzervativní monarchie, kde se zákony drží striktního výkladu Koránu a sunny podle hanbalovského madhabu. „*Rodinné právo patří spolu s dědickým právem do nejvýznamnější oblasti islámského práva, tj. práva osobního statusu. Jde o normy nejpevněji zakotvené v Koránu, a proto nejvíce odolávají snahám o reformu.*“¹ Obhájci islámu odmítají kritiku, že je žena v šari'atském právu diskriminována. Podle nich islám dává ženě stejně široká práva, i když nejsou stejná. Argumentem pro je i to, že díky islámu žena dostala různá práva, mezi nimi i dědické a právo na rozvod, a to dříve než ženy v Evropě.²

Kvůli velkému bohatství pramenícímu z ropy a vysokému počtu cizinců, kteří sem přicestovali za prací, se Saúdská Arábie potýká s velkým počtem nezaměstnaných absolventů a ve spojení s inflací, stát řeší řadou problémů. Tyto problémy se odráží i v rodinném právu, neboť vysoké náklady spojené s manželstvím odrazují mnohé mladé Saúdy od svatby.

Tato práce se bude zabývat rodinným právem v Saúdské Arábii a největší důraz bude kladen na postavení žen v manželství. Obecné rodinné právo bude nastíněno pouze stručně a hlavní část práce bude zaměřena na novější formu misjár manželství. Cílem této práce je vytvořit ucelenou práci o současné problematice tohoto manželství, protože v našem prostředí není moc známé. Práce bude založena především na různých názorech a pohledech, bude se snažit přiblížit klady a záporny této formy manželství a odhalit důsledky, jaké z ní plynou pro saúdskou společnost. Použité zdroje, na kterých tato práce stojí, jsou především sekundární, neboť není ucelená studie zabývající se pouze touto problematikou. V česky psané literatuře se vyskytuje jen málo zmínek přímo o rodinném právu v Saúdské Arábii, většinou je i rodinnému právu obecně věnováno pouze několik kapitol. Cizojazyčných zdrojů o rodinném právu je podstatně více, ale přesto i zde se o Saúdské Arábii

---

¹ POTMĚŠIL, J. Islámské platné právo, aneb povinnosti člověka k člověku. *AD NOTAM*. s. 177.

² KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*. s. 84, 87.

dozvídáme jen útržkovitě. Práce je proto postavena hlavně na internetových zdrojích místních novin.

První část práce bude zaměřena na rodinné právo podle šarí'atského práva. Nejprve bude stručné seznámení s obecným postavením práva v Saúdské Arábii a následovat ho bude pojednání o principech islámského manželství. Především budou rozebrány smluvní náležitosti manželské smlouvy týkající se mahru a dodatečných ujednání. Práce se také bude zmiňovat o současné problematice minimálního věku pro manželství. Dále bude rozebírána polygamie a její požadavky, historické souvislosti a otázka spravedlnosti mezi ženami. Zmíněny budou také kladné i záporné názory ohledně mnohoženství, které budou doprovázet výpovědi saúdských občanů, které polygamie nějak poznamenala. Závěr se bude týkat rozvodu obecně podle šarí'atského práva, zejména taláqu. Na konci bude uvedena současná rozvodová problematika a snaha Saúdské Arábie vypořádat se s ní.

Šestá kapitola bude stěžejním bodem celé práce a bude pojednávat o misjár manželství, které je velice častým podnětem novinových článků nejen Saúdské Arábie, ale celého Zálivu. Nejvíce se o misjáru diskutuje v souvislosti s ženami, neboť se v tomto svazku musí zříct části svých práv daných šarí'ou a hlavní argumenty proti jsou spatřovány ve zneužívání těchto sňatků některými muži. Ve prospěch misjár manželství je vyzdvihován vysoký počet starých panen, který se stal v Saúdské Arábii současným největším sociálním problémem a kterému by se mělo legalizací misjáru předejít. Na začátku této kapitoly budou uvedeny hlavní rozdíly oproti běžnému manželství a tedy hlavní rysy misjár manželství, na kterých se zakládá. Dále bude vysvětlena jeho funkce na příčinách vzniku a vyzdvihne jeho kladnou stránku. V druhé podkapitole bude zmíněn výskyt misjáru v Saúdské Arábii a jeho právní schválení. Třetí podkapitola se bude zakládat na názorech duchovních ohledně misjár manželství. Budou uvedeny jak kladné ohlasy, tak i záporné. Největší pozornost bude věnována názoru Velkého muftího Saúdské Arábie. Čtvrtá podkapitola se bude týkat názoru právníků a manželských úředníků na legalizaci této formy manželství a pátá podkapitola bude doplňovat ohlasem veřejnosti. Šestá podkapitola bude co do názorů nejdůležitější, neboť se bude týkat ženského pohledu na misjár manželství. V jejím závěru bude uvedeno

několik příběhů žen, které si tímto sňatkem prošly. Sedmá podkapitola bude vyvažovat pouze krátkým mužským nadhledem, neboť ty v médiích nejsou tak časté. V osmé podkapitole se seznámíme s různými možnostmi, jak snadno najít svůj misjář protějšek a celá kapitola o misjář manželství bude zakončena důsledky, které tento sňatek způsobuje.

2. Právo v Saudské Arábii

Království Saudské Arábie je konzervativní, absolutistická monarchie založená na wahhábovské verzi islámu. Veškerá moc je soustředěna v rukou krále. Jak soudní, výkonná i nejvyšší legislativní funkce a je také duchovní hlavou státu.³ Saudská Arábie je velmi fundamentalistický stát, který za svou ústavu považuje Korán a jurisdikce plně podléhá šari'atskému právu podle hanbalovské právní školy.⁴

Hanbalovský madhab založený Ahmadem ibn Hanbalem byl kdysi silným proudem, ale nyní má nejmenší počet následovníků. Je to nejpřísnější sunnitská právní škola, která lpí na základních principech islámu, odmítá qijás a vlastní úsudek.⁵ Lpí na čistotě islámu, takže nejvyšší autoritu má Korán a sunna, jejichž předpisy se musí striktně dodržovat. Veškeré novoty jsou zavrhovány. Tato právní škola je mimo Saudskou Arábii zastoupena také v Spojených arabských emirátech, Ománu, Kataru a Bahrajnu.⁶

Ve většině současných muslimských zemí rodinné právo prošlo úpravami a kodifikací v zákonících rodinného práva, ale Saúdská Arábie práva personálního statusu nezměnila, ani takové zákoníky nevydala a nadále se zde používá klasické středověké šari'atské právo. Pro jiné právní odvětví některé úpravy Saúdská Arábie povoluje, ale rodinné právo změnám stále odolává.⁷ Uplatňuje se zde šari'atský zákon podle doslovného znění v Koránu, v případě kdy není řešení dané situace jasné, se dostává ke slovu muftí, který je odborníkem na dané právo, a vyloží tuto situaci svým názorem pomocí fatwy neboli právního dobrozdání, které je autoritativní. Král má také právo upravovat svými nařízeními správní a neřešené otázky, ale soudy je mohou odmítnout aplikovat a raději před nimi upřednostňují šari'ú.⁸

---

³ Lexikon zemí. Sv. 3, Severní Afrika, Arabský poloostrov a Přední Asie. *GeoCenter*. s. 57.

⁴ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*. s. 151 – 152.

⁵ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 120.

⁶ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 42.

⁷ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 67.

⁸ POTMĚŠIL, J. *Šari'a: Úvod do islámského práva*. s. 29, 49.

Právě kvůli svému striktnímu pojetí práv bývá Saúdská Arábie často kritizována za porušování lidských práv. „Království již v roce 1948 odmítlo podepsat Všeobecnou deklaraci s odůvodněním, že Korán, který jej jeho ústavou, všechna práva zabezpečuje.“ Nejvíce je Saúdské Arábii vytýkáno postavení žen, což je zapříčiněno velice přísným oddělováním na základě pohlaví. V roce 1970 byl znovu vyjádřen jasný nesouhlas k této deklaraci, zejména k bodu, že by si muslimská žena směla vzít nemuslima.⁹

3. Uzavření manželství v islámu

Náboženství je úzce spojeno se všemi oblastmi života muslimů. Korán přímo nabádá k vysoké plodnosti a pokládá manželství za přirozenou potřebou člověka. Naopak na nezávazný život bez manželství je nahlíženo jako na něco nedostatečného a špatného, už jen díky tomu, že společenské postavení a prestiž rodiny je měřeno počtem dětí a je jím také posuzována úspěšnost otce, především podle počtu chlapců. Stejně je posuzována i žena. Bezdětná žena může být opovrhována a její neplodnost může mít za následek i rozvod. Manželství je chápáno jako svatá smlouva, které by se měl každý zúčastnit. Prorok řekl: „Ožeňte se, protože budu mít radost z vašeho množství v soudném dnu.“¹⁰

Rodina v pojetí islámu je patriarchální a patrilineární. Manželství vzniká na základě smlouvy mezi ženichem a zákonným zástupcem (walí) nevěsty. Aby byla smlouva platná, musí být přítomni i dva plnoprávní svědci, tedy dva muži nebo muž a dvě ženy. Zákonný zástupce nevěsty většinou bývá její otec, nebo jiný mužský příbuzný podle dědické linie. Jestliže žádný mužský rodinný příslušník není, může být zastoupen soudcem.¹¹

Islámské právo ukládá ženě určitá práva a povinnosti. Manželka by se měla starat o pohodlí svého manžela a blaho manželství tím, že nesmí

---

⁹ KROPÁČEK, L. *Islámský fundamentalismus*. s. 75, 88, 154.

¹⁰ ELHASSAN, M. Vztah islámu k rodině, k manželství a k plodnosti. *Demografie*. s. 120 - 122.

¹¹ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 127.

odmítnout svého manžela ani ho urážet. Také je jí zakázáno, aby se ve svém domě scházela s jinými muži nebo od nich dostávala dary bez manželova svolení.¹² Manžel jí také může mnoho věcí zakazovat, dokonce i omezení styku s její rodinou. Jeho povinností je manželku finančně zaopatřit. Žena má právo na bydlení, oděv i stravu, ale kvůli špatnému chování či neposlušnosti ji může manžel omezit. Naopak žena za sebe a děti smí rozhodnout, jestli budou na cestách muže doprovázet.¹³ Sama žena ale nesmí vycestovat ze země, pokud jí to manžel nedovolí. Její právo na péči o děti je podle saúdského práva stanoveno u chlapců do devíti let a u dívek do sedmi let. Dále podle soudního rozhodnutí může být tato doba prodloužena.¹⁴

Největší překážkou manželství je pokrevní příbuznost. V Koránu jsou jmenovány stupně příbuznosti, které jsou mezi manželi zakázány.¹⁵ „*A jsou vám zakázány jako manželky vaše matky, vaše dcery, vaše sestry, vaše tety z otcovy i matčiny strany, vaše neteře z bratrovy a sestřiny strany, vaše kojné a vaše soukojenky a matky vašich žen a vaše nevlastní dcery, jež jsou ve vaší péči a jež se narodily z žen, k nimž jste již vešli - však jestliže jste k nim nevešli, není to pro vás hříchem - a manželky vašich synů, narozených z vašeho ledví, a dále dvě sestry současně, ledaže se to stalo již v minulosti. A Bůh je věru odpouštějící, slitovný.*“¹⁶ Mezi zakázané ženy jsou právníky zahrnovány také bývalé manželky otce nebo synů a pokrevní příbuzenstvo kojné. Sňatku může zabránit i nižší původ ženicha v porovnání s nevěstou, zatímco manželství se sestřenicí z otcovy strany je podporované a je povoleno si vzít i nevlastní sestru nebo bratra. Avšak zakázaný je sňatek muslimské ženy s nemuslimem, ale na druhou stranu muslim se smí oženit s křesťankou nebo židovkou.¹⁷ Je to povoleno z toho důvodu, že děti dědí víru po otci, neboť povinností otce je vychovávat děti v islámské víře.¹⁸ Všechny tyto výše popsané obecné zásady uzavírání manželství platí jako zákony osobního statusu pro Saúdskou Arábii, která jak už bylo zmíněno, nemá oficiální zákoník. Navíc saúdské ženy jsou

---

¹² 'ABD AL-ĀTÍ, H. *Zaostřeno na islám*. s. 126.

¹³ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 129.

¹⁴ SAWMA, G. Saudi Arabian Child Custody in U.S.A.. *International Law*.

¹⁵ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 127.

¹⁶ Korán 4:23.

¹⁷ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 128.

¹⁸ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 100.

znevýhodňovány ještě ve výběru manžela, neboť zákon neumožňuje ženám, které si vzaly nesaúdského muže, aby jejich děti dostaly saúdské občanství.¹⁹ Král Abdalláh ibn Abd al-Azíz vydal dekrety, které zlepšily situaci pro ženy, které se provdaly za cizince. Přesto jejich děti stále nedostanou národnost, přestože žijí v Saúdské Arábii. Počet těchto žen je v současnosti okolo 700 000 a jejich děti mohou studovat na státních školách a univerzitách, ale nemají možnost dosáhnout na stipendijní program. Na druhou stranu potomkům saúdských otců s cizinkami je občanství dáno.²⁰

I když jiná než výše uvedená omezení ve výběru partnerů nejsou, je v Saúdské Arábii zvyklostí, že manželé pochází z příbuzenských kruhů, což dokládá studie z roku 2004, která ukázala, že v Saúdské Arábii bylo v tomto roce 53 % endogamních manželství. Důsledkem je vysoká míra geneticky podmíněných chorob. Doktor Ajmán Al Sulajmán, genetický výzkumník z Rijádu, dodal, že Saúdská Arábie je mezi prvními s nejvyšší mírou genetických chorob na světě. Aby se tento problém vyřešil, začalo se s projektem "Zdravé manželství", který nabádá k lékařským testům před svatbou. Za jedenáct let fungování této organizace už bylo vyšetřeno 3 250 000 Saúdů, kteří chtěli uzavřít manželství s příbuznými.²¹

3.1. Smluvní náležitosti

Manželská smlouva, je civilní smlouva, která pro muslimy legalizuje pohlavní styk. Smluvní podmínky a dodatky závisí na dohodě obou stran a nevyžadují žádný náboženský ceremoniál. Práva a povinnosti manželů, jsou dány zákonem a nemůžou být upraveny v rámci manželské dohody.²²

Nejdůležitější částí smlouvy je výše věna (mahru), který je ženich povinen zaplatit přímo nevěstě,²³ což je zakotveno v Koránu. „*A dávejte obvěnění jako dar; jestliže vám z laskavosti dají něco z toho, tedy toho užijte ve*

---

¹⁹ SAWMA, G. Saudi Arabian Child Custody in U.S.A.. *International Law*

²⁰ Saudi women married to foreigners urge govt to solve their problems. *Arab News*.

²¹ Saudi Arabia should 'curb marriages within relatives', says genetics researcher. *Gulf News*.

²² NASIR, J. J. *The Status of Women Under Islamic Law and Modern Islamic Legislation*. s. 31.

²³ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 127.

*zdraví a spokojenosti.*²⁴ Často se mahr rozděluje na dva díly, jeden se vyplatí ihned a druhá část později, v případě úmrtí, nebo po rozvodu.²⁵ Pokud není výše obvěnění dohodnuta v rámci manželské smlouvy, připadne manželce podle zákona přiměřený mahr.²⁶ Věno je výhradním majetkem manželky společně s tím, co vlastnila před uzavřením manželství a po něm. Islámské rodinné právo nezná společné vlastnictví manželů. Je to pouze muž, který finančně zodpovídá za chod a zabezpečení své rodiny. Žena nenesení žádné finanční zatížení. Naopak muž by se měl snažit poskytnout jí vše, na co byla zvyklá před uzavřením manželství. *„Podle některých vědců žena nemá žádnou právní povinnost dělat běžné domácí práce, i když je dělat může a obvykle je z jistých důvodů provádí, například z důvodů hospodárnosti, spolupráce a jiných.*²⁷ Podle hanbalovského madhabu si může otec nezletilé dcery, kterou provdává, ve smlouvě stanovit, že část z jejího mahru dostane on. Není ale přípustné, aby věnoval jeho část manželovi. Toto obdarování je zakázané a bylo by také v rozporu se zájmem nezletilé manželky. Dospělá žena může ze své vlastní vůle darovat mahr nebo jen jeho část komukoliv, dokonce i svému manželovi. Podle Ibn Hanbala není určena minimální cena obvěnění. Podle hanbalovské právní školy se výše mahru určuje srovnáním s jinou ženou v rodině, pokud žádná taková není, pak podle ženy ve stejném regionu. V dnešní době je cena mahru v každé zemi jiná, záleží také na sociálním a finančním postavením páru. V Saudské Arábii se výše obvěnění pohybuje okolo 10 – 15 000 dolarů. Nevýhodou vysoké ceny mahru je, že si muži z bohatých států vybírají manželky v chudších zemích, než aby si vzali ženu ve své rodné zemi. Následkem pak bývá velký počet svobodných žen z bohatších států. Na tuto problematiku reagovaly některé státy, mezi nimi i Saudská Arábie, tím, že ztěžují manželství s cizinkami a podporují sňatky v rámci státu různými finančními půjčkami.²⁸ Tento faktor je jednou z příčin hojnějšího výskytu misjár manželství v Saudské Arábii, o kterém bude důkladněji pojednáno v šesté kapitole.

---

²⁴ Korán 4:4.

²⁵ POTMĚŠIL, J. *Šaría: Úvod do islámského práva*. s. 132.

²⁶ POTMĚŠIL, J. *Islámské platné právo, aneb povinnosti člověka k člověku. AD NOTAM*. s. 178.

²⁷ 'ABD AL-'ÁTÍ, H. *Zaostřeno na islám*. s. 124.

²⁸ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 133 – 137.

Dále je v současné době vyžadována oficiální registrace sňatků, díky které má stát jistou kontrolu informací nad občany. Jedná se hlavně o dohled nad minimálním věkem manželství (viz další podkapitola), souhlas obou stran, dodržování podmínek polygamie a ženských práv během rozvodu. Tyto registrace manželství a rozvodů také zajišťují šari'atský požadavek na zveřejnění manželství. Některé zákony vyžadují kontrolu manželství s velkým věkovým rozdílem mezi partnery. Důvodem k takovému sňatku, jsou většinou rodiče, kteří provdávají své mladé dcery a bohatými muži. „V roce 2005 muftí Saudské Arábie prohlásil, že bylo pro otce nezákonné nutit jejich dcery do nechtěného manželství.“²⁹

V manželské smlouvě je možno dohodnout různá dodatečná ujednání, pokud nejsou protiprávní. Je časté, že se hlavně ženám vyjednávají lepší podmínky pro manželství. Například pokud si žena přeje dál studovat i po svatbě, nebo si najít práci podle svého uvážení. Společně se pár může domluvit i na místě bydliště, a že muž nebude manželku omezovat v návštěvách jejích příbuzných. Dále se můžou do smlouvy přidat důvody pro rozvod a dohoda o manipulaci s manželovými financemi. Vyloučené jsou ujednání, která by omezovala šari'atské právo, jako například zakázat ženě dědit. Podle hanbalovské právní školy si žena může stanovit, že si muž kromě ní nevezme další ženu, a tím zamezí polygamii. Naopak se mohou dohodnout, že děti z předchozího manželství ženy budou bydlet s nimi.³⁰

3.2 Minimální věk

Šari'atské právo umožňuje manželství pro nezletilé, za které rozhodují jejich opatrovníci. Avšak na konzumaci manželství by se mělo počkat až do puberty, která byla podle právníkové shody stanovena patnáctým rokem dítěte, případně i později. Záleží hlavně na fyzické vyspělosti manželky.³¹ Důvodem pro uzavírání manželství nezletilých, hlavně v případě mladých dívek, je velká kontrola jejich chování. Přísně se kontroluje, aby nebyly vystaveny nevhodným

²⁹ WELCHMAN, L. *Women and Muslim Family Laws in Arab States*. s. 53, 69.

³⁰ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 140 – 142.

³¹ WELCHMAN, L. *Women and Muslim Family Laws in Arab States*. s. 62.

vlivům, čímž by mohly zahanbit svou rodinu. Proto čím dříve rodiče dívku provdají, tím dříve se zbaví své zodpovědnosti, která přechází na manžela.³² Jakmile ale žena dosáhne dospělosti, má právo se nechat rozvést.³³

V Saudské Arábii se ozývají hlasy, které požadují stanovení hranice minimálního věku pro manželství. Během debaty na univerzitě Taibah v Medíně mluvčí požadoval fatwu, která by věk pro manželství omezila. Věk dospělosti pro civilní záležitosti je v Saudské Arábii stanoven na osmnáct let, ale podle šarí'í člověk dosáhne dospělosti podle své fyzické vyspělosti, která se u každého jedince liší.³⁴

Ředitel psychiatrické léčebny v Medíně, Ahmad ibn Hafíz Háfiz, mluvil o svých zkušenostech z nemocnice, kde některé dívky trpí depresemi a nenávisí k mužům v důsledku těchto předčasných manželství.³⁵ Na druhou stranu šejch Abdul Azíz bin Báz podporuje tato manželství, protože Korán ani sunna neomezují manželství věkem.³⁶ Na otázku ohledně věkového rozdílu manželů odpovídá fatwou: *„Radím mladým ženám, aby neodmítaly manželství od muže kvůli jeho věku jako je o deset, dvacet nebo třicet let starší než ona. Není to důvod, protože Prorok byl ženatý s Á'íšou, Alláh s ní byl spokojený, když mu bylo padesát tři let a ona byla devítiletá dívka. Takže být starší neuškodí. Není žádný hřích u ženy být starší, ani hřích u muže být starší, protože Prorok si vzal starší, Alláh s ní byl spokojen, když jí bylo čtyřicet let, jemu bylo dvacet pět.“* Dále pak pokračuje o tom, že média odrazují od těchto manželství, i když na to nemají právo. Žena má podle něj povinnost si prohlédnout budoucího manžela a měla by se sňatkem souhlasit, pokud bude poctivý a vhodný, i když bude starší než ona. Stejně tak i muž by neměl odmítat starší ženu, pokud bude v plodném věku.³⁷

---

³² BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 106.

³³ NASIR, J. J. *The Status of Women Under Islamic Law and Modern Islamic Legislation*. s. 32.

³⁴ YUSUF, M. 'Set minimum age for marriage'. *Arab News*.

³⁵ YUSUF, M. 'Set minimum age for marriage'. *Arab News*.

³⁶ BAZ, Ibn. Remarks on the news Publisher about the draft personal status law in some Muslim countries. *Kingdom of Saudi Arabia: Portal of the General Presidency of Scholarly Research and Ifta'*.

³⁷ BAZ, 'Abdul, 'Azíz, Bin. The Suitable Age For Marriage. *FatwaIslam.com*.

4. Polygamie

Polygamie je nejtýpčtějším prvkem islámského rodinného práva a nejhojněji je zastoupena v zálivových státech. Často však bývá kritizována lidmi Západu i místními aktivisty za práva žen.³⁸ Její platnost je dána koránským veršem: „*Berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedlivý, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládou pravice vaše. A tak se nejlépe vyhnete odchýlení.*“³⁹ Právě otázka spravedlnosti mezi ženami je nediskutovaným tématem na polygamii a je podpořena i dalším koránským veršem: „*Nikdy vám nebude možno, abyste byli spravedlivý mezi ženami, i kdybyste si to přáli...*“⁴⁰ Mnoho autorů řeší otázku spravedlnosti mezi ženami a někteří uvažují nad tím, jestli tímto veršem není přikazována monogamie.

Takže největší požadavek, který je na manžela kladen, je, aby byl spravedlivý mezi ženami ve všem a to i v počtu nocí strávených s každou z nich. Z toho vyplývá, že si polygamní manželství může dovolit jen dobře zaopatřený muž.⁴¹ Také je otázkou citová spravedlnost, kterou člověk ale nedokáže kontrolovat. Proto je doporučováno, aby muž své pocity zmírňoval, aby se jedna z žen necítila odstrčená a zanedbávaná.⁴²

V předislámské době byla polygamie podle některých historiků běžná. Vyskytují se ale i názory, že tomu tak nebylo a že mnohoženství bylo jen výjimečné. Šajmá Al-Sarráf, který je jedním z nich, se domnívá, že v mekkánském životě před islámem byla dominantní monogamie. Jeho tvrzení je podepřeno v historii At-Tabarího. Podle některých domněnek existuje historická souvislost polygamie s muslimským přesídlením do Medíny roku 622, kde žila tehdejší židovská polygamní komunita.⁴³

Názory ohledně polygamie se velice různí. Někteří ji podporují pro zvyšující se počet starých panen, rozvedených a vdov a jiní ji zase odmítají

---

³⁸ WELCHMAN, L. *Women and Muslim Family Laws in Arab States*. s. 77.

³⁹ Korán 4:3

⁴⁰ Korán 4:129

⁴¹ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 15.

⁴² SALAHI, A. Polygamy: A right or a privilege. *Arab News*.

⁴³ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 10 – 11.

kvůli rozdílnosti postavení žen a mužů.⁴⁴ Muhammad 'Abduh, egyptský právník a reformátor, jako první veřejně nesouhlasil s polygamií. Její výhodu viděl pouze v době války nebo neplodnosti ženy. Naopak například šejch Muhammad Mutawallí aš-Ša'ráwí viděl výhodu mnohoženství v tom, že počet mužů je menší než žen.⁴⁵ Také šejch Júsuf al-Qaradáwí podpořil polygamií svým výrokem: „*Neexistuje společnost bez polygynie. Lidé Západu, kteří odsuzují a odmítají polygynii, tak sami činí. Rozdíl mezi jejich polygynií a naší polygynií je ten, že ta jejich je nemorální a nelidská. Muž má intimní poměr s více než jednou ženou, a když druhá žena otěhotní, popře zodpovědnost za toto dítě a nepodporuje tuto ženu finančně. Není to nic víc než tělesná touha.*“ Také dodal, že studie dokazují, že muž má větší sexuální potřebu než žena, což dokazuje slovy: „*Například kráva nebo ovce touží po býkovi či beranovi jen tehdy, když chtějí otěhotnět. Potom jejich touha odezní. Naopak býk či beran je připraven vždy. To je příroda.*“⁴⁶ Doktor Mohammad Al-Hamád, vedoucí oddělení psychologie v Bachšově nemocnici v Džiddě tvrdí, že saúdské ženy vnímají polygamií jinak než ženy z jiných arabských států, protože v Saúdské Arábii jsou stále přítomny různé staré tradice v manželství. „*Viděl jsem velké množství žen, které prožívaly hodně bolesti, protože si jejich manželé vzali druhé ženy. Nicméně tyto ženy držely svou bolest v tajnosti, protože se bály, co by si společnost mohla myslet. Dávají přednost svým manželům a dětem místo toho, aby požádaly o rozvod.*“⁴⁷

Jedním z kurióznějších případů polygamie v Saúdské Arábii je šedesátidvouletý Abú Mahdí, který žije v regionu Qásim a je ženatý se čtyřmi ženami z pouhého platu 4 000 SAR (1 066,67 USD). Má dvacet pět dětí, sedmdesát rodinných příslušníků i s vnoučaty a přitom žije spokojeným životem.⁴⁸

V Saúdské Arábii je ale stále mnoho žen, které se staví proti polygamií a těch které mají své vlastní špatné zkušenosti s ní:

---

⁴⁴ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 16, 20.

⁴⁵ KOUŘILOVÁ, I. *Žena a sexualita – fatální téma islámu*. s. 37.

⁴⁶ KOUŘILOVÁ, I. *Žena a sexualita – fatální téma islámu*. s. 40 – 41.

⁴⁷ AL-JASSEM, D. Women in polygamous marriages suffering psychological torture. *Arab News*.

⁴⁸ QUSTI, R. Man With Four Wives Explains Key to Successful Polygamy. *Arab News*.

Chulūd Muqbil, saúdská učitelka a matka dvou dětí, se podělila o svou zkušenost s mnohoženstvím. Její manžel s ní nejednal celé manželství hezky a bez jejího vědomí se oženil s další ženou. Muqbil požádala o rozvod, ale jako svobodná nezvládala péči o své děti, a tak sama musela přijmout polygamní sňatek jako druhá žena. Jiná súdská matka dvou dětí, Emán Al-Ghamdí, měla také špatnou zkušenost, když si její manžel vzal jinou ženu. *„Když se manžel ožení s jinou ženou, okamžitě začne ignorovat svoji první ženu a dává veškerou pozornost jeho nové ženě. Někteří tvrdí, že druhé manželství nebude mít vliv na jejich vztahy s prvními ženami, ale změní se to, jakmile se ožení.“* Toto tvrzení potvrzuje svými zkušenostmi i Omnija, matka čtyř dětí. Její manžel se také oženil s druhou ženou, která měla dceru z předchozího manželství, a ztratil zájem o ni i jejich děti. *„Můj manžel tráví veškerý čas s ní a stará se o její dceru víc než o naše děti. Přišel jen párkrát za měsíc, aby mi dal peníze.“* I přes tento stav nechce přemýšlet o rozvodu kvůli svým dětem a pomluvám lidí z okolí.⁴⁹

Na druhou stranu několik saúdských vysokoškolaček našlo odvalu a na Twitteru zahájily úsilí o snížení staropanenství s tím, že vyzvaly muže k hojnějšímu praktikování polygamie. Podle nich by muži, kteří mají finanční i fyzickou možnost mít víc žen, tak měli učinit. Ohlasy na tuto kampaň se velice různily. Jeden saúdský muž na to reagoval negativně s odůvodněním, že další žena by přinesla jen další problémy. Velice podnětný byl komentář od Samiji Al-Dandáší, která nadnesla problémovou stránku tohoto řešení staropanenství a to přelidnění, že by se tím jeden problém vyřešil, ale druhý by nastal.⁵⁰

5. Rozvod

Rozvod může nastat více způsoby. Nejčastějším způsobem je taláq, další je vzájemná dohoda, nebo soudní příkaz odloučení.⁵¹ Taláq, který je

---

⁴⁹ AL-JASSEM, D. Women in polygamous marriages suffering psychological torture. *Arab News*.

⁵⁰ Girl students stir storm by backing polygamy. *Saudi Gazette*.

⁵¹ NASIR, J. J. *The Status of Women Under Islamic Law and Modern Islamic Legislation*. s. 117.

výhradně mužským rozvodem, se musí říct třikrát nejlépe s časovým odstupem, aby manželství nebylo rozvedeno v pouhém chvilkovém afektu.⁵² Je to způsob zapuzení manželky a manželské smlouvy, který je neodvolatelný nebo odvolatelný, v závislosti na formulaci. Při zapuzení musí manžel přímo oslovit manželku "zapuzuji tě" a pokud manželství není konzumováno, nebo je zapuzení proneseno třikrát, je rozvod neodvolatelný. Odvolatelným taláqem je manželství rozvedeno po skončení čekací doby idda, pokud si manžel rozvod během ní rozmyslí, může odpuzení zrušit a manželství pokračuje dál.⁵³ „Ženy mají právo požádat o rozvod z důvodu zranění, sváru, fyzické nebo duševní vady manžela, včetně selhání placení výživného, dlouhodobé absence bez řádné omluvy, nebo když je muž uvězněn. Může dokonce požádat o rozvod, když její manžel poruší podmínku stanovenou v manželské smlouvě, že by si neměl brát jinou ženu. V případě svévolného rozvodu ze strany manžela má manželka nárok na náhradu škody, která bude nařízena soudem.“⁵⁴

Čekací doba idda je většinou stanovena na dobu tří měsíců, pokud by žena byla těhotná, tak až do narození dítěte. Během této lhůty má muž povinnost ženu dál živit a po jejím skončení se muž nesmí oženit se stejnou ženou. Povoleno je to jen v případě, že byla mezitím vdaná za jiného muže.⁵⁵ Pokud by manžel zemřel dřív, než by čekací doba skončila, žena by po něm dědila, jako by byli manželé.⁵⁶

Muhammad Al-Sajf, sociolog na rijádské Univerzitě krále Saúda, svou studii zjistil, že polygamie má za následek víc jak polovinu rozvodů v Saúdské Arábii a k většině rozvodů dojde už během prvních tří let. Podle této studie každý den projde islámskými soudy kolem třiceti žádostí. S nejvyšší rozvodovostí vede Rijád a hned za ním Džidda.⁵⁷ Jiná studie také potvrzuje vysokou míru rozvodovosti mezi mladými v prvních letech manželství. V roce 2012 bylo okolo 30 000 rozvodů. Podle této studie rozvodovosti je Saúdská

---

⁵² KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 128.

⁵³ POTMĚŠIL, J. *Islámské platné právo, aneb povinnosti člověka k člověku: Rodinné právo. Ad notam*. s. 178.

⁵⁴ NASIR, J. J. *The Status of Women Under Islamic Law and Modern Islamic Legislation*. s. 117, 120.

⁵⁵ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty islámu*. s. 128– 129.

⁵⁶ POTMĚŠIL, J. *Šarī'a: Úvod do islámského práva*. s. 131.

⁵⁷ Polygamy main cause of divorce: Study. *Arab News*.

Arábie na druhém místě mezi státy GCC hned po Bahrajnu.⁵⁸ Jako řešení tohoto problému Ministerstvo spravedlnosti a sociálních věcí vypracovalo plán povinných předmanželských kurzů pro mladé páry. Bez certifikátu, který by potvrzoval, že jím pár prošel, by nebylo možné se oficiálně vzít. Také se uvažuje i o lékařské zprávě, kterou by budoucí manželé museli předložit.⁵⁹ Hlavním viníkem rozvodů podle saúdských žen byl nedostatek intimity, na který si v roce 2013 stěžovalo téměř 1 400 rozvedených žen. Podle jiné studie mají větší šanci na šťastný manželský život ženy, které si vezmou nesaúdského manžela. V roce 2013 bylo zaznamenáno 1 925 manželských smluv saúdských žen s cizinci a jen 190 z nich se rozvedlo. Oproti tomu Saúdové, kteří se ožení s cizinkou, mají menší procentní šanci na úspěch.⁶⁰

6. Misjár manželství

Celým názvem Nikáh al-misjár (také Zawádž al-misjár).⁶¹ Šari'atská definice misjáru podle Oussama Arabího je „manželství na pochodu“, zatímco doslovným překladem by bylo „cestovní manželství“.⁶² Označení misjár je odvozené z kořene arabského slova *يسير*, které má význam „on chodí“⁶³

V tomto svazku se pár dobrovolně zříká některých práv,⁶⁴ i když mediálně je spíše zdůrazňováno, že se práv zříká pouze žena. Manželé nežijí spolu a muž není finančně zodpovědný za svou manželku.⁶⁵ Jiná práva, která jsou běžná pro normální manželství, jako je například dědické právo, by neměla být ovlivněna, ale kvůli krátkodobosti svazku k dědění většinou nedojde.⁶⁶

---

⁵⁸ JIFFERY, F. Wary of high divorce rates, Saudi girl wed education!. *Arab News*.

⁵⁹ FATANY, S. Why divorce in on the rise in Saudi Arabia. *Saudi Gazette*.

⁶⁰ JAWHAR, S. S. Rising trend of Saudi women marrying foreigners. *Arab News*.

⁶¹ KERN, S. Britain: Islamic Temporary Marriages on the Rise. *Gatestone Institute*.

⁶² AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 50.

⁶³ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 106.

⁶⁴ AL-FAWAZ, N. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon. *Arab News*.

⁶⁵ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

⁶⁶ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. Str. 109.

Většina misjár nevěst nemění svá bydliště, nadále žijí u svých rodičů a manželství pokračuje na základě návštěvnosti.⁶⁷ Manžel má právo navštívit svou manželku v domě jejích rodičů kdykoliv se mu zachce, nebo v době, na které se společně dohodnou.⁶⁸ Strategické utajování je jedním z hlavních prvků misjár manželství. O sňatku ví zpravidla jen rodina ženy. Právo nevyžaduje, aby bylo manželství známé pro širokou veřejnost ani pro rodinu manžela.⁶⁹ Většina žena, je nucena svými manžely skrývat před veřejností svůj sňatek, nejčastěji kvůli případným námitkám mužovy první ženy.⁷⁰ Strategické utajení smlouvy chrání muže, který si může vzít až čtyři ženy bez jakékoliv odpovědnosti, kromě věna. Kvůli tajné povaze manželství nejsou zveřejněné údaje o počtu takových manželství.⁷¹ A právě utajování je v tomto manželství největším problémem, zejména pokud se do něj narodí dítě.⁷²

Velká většina žen, která vstupuje do tohoto svazku, je buď rozvedená, ovdovělá nebo starší než je běžné pro manželský věk. Oproti tomu většina mužů, která se rozhodla pro misjár, je již ženatá.⁷³ Přesto nebylo misjár manželství vytvořené pouze pro potřeby mužů, ale také žen.⁷⁴ I když většina médií nezkoumá obě strany mince.

Misjár manželství bývá často připodobňováno k Mut'a manželství z šíitského prostředí, jinak také nazývané „dočasné manželství“. Společným rysem bývá zdůrazňován účel jejich vzniku, čímž je pouhé fyzické potěšení, které ignoruje klasické prvky islámského manželství. Hlavním rozdílem těchto dvou manželství je časová lhůta sňatku. V mut'a manželské smlouvě je jasně stanoveno časové období, ve kterém manželství probíhá. Právě kvůli jasně stanovené době v dohodě není tento svazek přípustný u sunnitů, avšak pro šíity je legálním. Na druhou stranu v misjár manželství je časové omezení pouze

---

⁶⁷ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

⁶⁸ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

⁶⁹ WELCHMAN, L. *Women and Muslim Family Laws in Arab States*. s. 54 – 55.

⁷⁰ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

⁷¹ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 52.

⁷² TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

⁷³ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

⁷⁴ AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *Arab News*.

naznačeno, ale není uvedeno ve smlouvě, čímž je pro sunnitský islám přípustným.⁷⁵

Právě kvůli novosti misjár manželské smlouvy jsou někteří právníci zmateni a někdy mají problém tuto formu odlišit od šari'í manželských, které je časté zejména v Egyptě.⁷⁶ Tento druh manželství je považován za neoficiální. Z hlediska šari'í je manželství platné, pokud jsou splněny všechny šari'átské požadavky včetně manželské smlouvy. Avšak dále tento sňatek není registrovaný u státního úřadu, proto je na něj podle státu nahlíženo jako na neuzavřený.⁷⁷

6.1 Misjár v Saudské Arábii

Misjár je jedním z druhů manželství, které se v dnešní době těší v Saudské Arábii velké popularitě a je diskutovaným tématem v médiích.

Misjár jako nová forma manželství se rozvinul v Saudské Arábii v průběhu posledních deseti let jako odpověď na měnící se potřeby společnosti,⁷⁸ která se změnila hlavně v důsledku velkých zisků z ropy. Díky lepší zdravotní péči se zvýšil počet obyvatel a přibýly i zahraniční pracovníci, kteří způsobují problémy v nezaměstnanosti. Také došlo k nárůstu studujících. Jejich počet se za třicet let zvýšil z 547 000 na 5 milionů a odhaduje se, že bez práce je 40 % saudských mladých absolventů.⁷⁹

V Saudské Arábii je mnoho případů misjár manželství, se kterými se můžeme setkat hlavně ve velkých městech jako je Džidda, Mekka, Rijád a Dammám. V regionu Asír je naopak misjár stále vzácným úkazem.⁸⁰ V největším počtu těchto sňatků ale jednoznačně vede Džidda, následuje jí Rijád, východní oblast a Qasim. Podle šejcha Ahmada Al Omariho, který je

---

⁷⁵ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 49.

⁷⁶ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 107.

⁷⁷ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 86 – 87.

⁷⁸ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 106.

⁷⁹ MABON, S. *Saudi Arabia and Iran: Soft Power Rivalry in the Middle East*. s. 84.

⁸⁰ AL-FAWAZ, N. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon. *Arab News*.

manželským notářem, většina návrhů na misjár manželství přichází od mužů ze všech oblastí. Jak řekl médiím: „Dostávám žádosti o usnadněné misjár manželství z různých částí království, ale také z několika dalších zemí GCC, z arabských zemí jako je Egypt, Jordánsko a Maroko a dokonce i z evropských zemí.“⁸¹ Neexistují oficiální statistiky, které by se týkaly tohoto manželství, ale většina sociologů se shoduje na tom, že tento fenomén je na vzestupu.⁸²

Oblíbenost misjáru není omezena jen na Saudskou Arábii, ale rychle se rozšiřuje mezi sunnitskými muslimy, nejvíce je zastoupena v zemích Zálivu. Muži vyhledávají sexuální zábavu hlavně v Egyptě, prostřednictvím seznamovacích webových stránek, nebo tradičně pomocí dohazovače. Tento fenomén však vyvolává velkou kritiku,⁸³ zaměřenou především proti mužům, která argumentuje tím, že je to manželství s úmyslem rozvodu, které vydrží pouze do chvíle, než se muž rozvede. Což svazek snižuje na pouhé ukojení mužské touhy.⁸⁴ Na druhou stranu bývá nejčastěji uzavíráno sunnitskými muslimy, kteří žijí v jiné zemi bez svých regulérních manželek.⁸⁵ Proto je pro většinu z nich nejlepším řešením, jak se vyhnout samotě a nežádoucímu mimomanželskému styku.⁸⁶

Tato forma manželství je pro Saúdskou Arábii neobvyklá, neboť zde se právní řád přísně drží Koránu a sunny, a misjár manželství má některé prvky převzaté od mut'á manželství. Proto také vyvolává spory mezi 'ulamá, kdy tento svazek někteří považují za smilstvo a jiní jsou ochotni diskutovat nad jeho platností.⁸⁷

---

⁸¹ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

⁸² AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

⁸³ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 13.

⁸⁴ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 21.

⁸⁵ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

⁸⁶ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

⁸⁷ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 107.

6.2 Příčiny uzavírání misjár manželství

Z počátku byl misjár přijat jako alternativa pro muže, kteří hodně cestovali.⁸⁸ Později došlo k rozšíření tohoto trendu v důsledku sociálních a ekonomických překážek, včetně velkého věna, nákladné svatební hostiny a drahého bydlení. Také v dnešní Saúdské Arábii jsou hlavní důvody k uzavření tohoto typu manželství ekonomické a sociální. Oženit se v Saúdské Arábii není lehké.⁸⁹ Hlavním viníkem byla viděna inflace ve státech GCC. V roce 2005 dosáhla v Saudské Arábii 20 %, díky tomu vzrostly náklady na svatby a manželství. Podle Dianne Singerman, docentky americké Univerzity veřejných záležitostí, 70 % manželských nákladů nese ženich. Z toho nejvyšší částka je za bydlení, která tvoří 32 % z celkového součtu a následují je s 20 % náklady na věno a svatební hostinu. Díky těmto zvyšujícím se výdajům jsou Saúdové odrazováni vysokými půjčkami od manželství.⁹⁰ A kvůli těmto výlohám a dlouhodobému vzdělání se průměrný věk v království zvýšil z patnácti let na dvacet pět let nebo až na třicet let.⁹¹ Podle odborníků jsou hlavními důvody velké popularity nových forem manželství právě zvýšení životních nákladů, nestabilní práce muže, velké množství svobodných žen a jejich kariéra, která brání rodinným závazkům.⁹² A jedna z největších výhod misjár manželství spočívá v jeho flexibilitě.⁹³

Sociální důvody vysvětlil sociální výzkumník Abdulláh Al Dúsarí, podle kterého muži chtějí mít více než jednu manželku, svobodné ženy se obávají staropanenství, zatímco vdovy a rozvedené ženy nechtějí zůstat bez manžela.⁹⁴ Šejch Ahmad Al-Kubajší, islámský učenec Spojených arabských emirátů, také potvrzuje, že podle něj legalizace zmírní problémy staropanenství a vdovy budou moct uspokojit své sexuální touhy.⁹⁵ Věk, od kdy je žena považována za

---

⁸⁸ AL SHERBINI, R. Controversial marriage proves convenient option. *Gulf News*.

⁸⁹ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

⁹⁰ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 49.

⁹¹ AL-FAWAZ, N. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon. *Arab News*.

⁹² HAWARI, W. No to temporary marriages. *Arab News*.

⁹³ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

⁹⁴ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

⁹⁵ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 50.

strou pannu, se liší v každé zemi v arabském světě. Na venkově může být žena starou pannou už ve dvaceti letech, jinak je takto označována, když dosáhne věku třiceti let.⁹⁶ Podle Weaam sdružení rodinné péče je téměř třetina žen v Saúdské Arábii považována za staré panny. Podle údajů, je více než 1,5 milionu žen nad třicet let stále svobodných.⁹⁷

Sbližování islámu s moderní sexualitou, i to může být argumentem podporu misjáru. Díky globalizaci a modernizaci mají ženy a muži více příležitosti k sblížení a už se nesetkávají pouze po rodinných dohodách, ale sami od sebe, čímž se zvětšuje pravděpodobnost sexuální nevázanosti, která je zakázána. S vývojem doby prodělává změny i postavení žen. Zlepšení jejich vzdělání vytváří nerovnováhu s potencionálními mužskými protějšky, proto je tento pokrok často viněn z vysoké míry rozvodovosti. Misjár poskytuje sexuální uspokojení bez porušení společenských norem, ale jeho prostřednictvím ženy také získávají vyšší společenské postavení jako vdané a zároveň si zachovávají svůj životní styl.⁹⁸ I když je sporné jak mohou získat vyšší postavení, když většina misjár manželství je držena v tajnosti.

Podle jednoho z dohazovačů Um Talal, ženy volí alternativu misjáru, aby mohly zůstat u svých rodičů, obzvláště pokud jsou jedině, kdo se o ně může postarat. Také pro tělesně postižené ženy je tato forma manželství možností jak získat manžela.⁹⁹ Naopak muži si většinou vybírají tento sňatek, protože si nemůžou dovolit druhou ženu obvyklým způsobem, nebo pokud při dlouhém cestování chtějí zabránit trestanému mimomanželskému styku.¹⁰⁰ Může být také výhodným pro mladé muže, kteří si nemohou dovolit dlouhodobé výdaje spojené s běžným manželstvím, a proto je tradiční manželství některými bráno jako poslední možnost.¹⁰¹

---

⁹⁶ Spinsterhood: A social dilemma haunting women?. *Saudi Gazette*.

⁹⁷ Third of Saudi women 'spinsters'. *Emirates* 24/7.

⁹⁸ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 51 – 53.

⁹⁹ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*

¹⁰⁰ KERN, S. Britain: Islamic Temporary Marriages on the Rise. *Gatestone Institute*.

¹⁰¹ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

6.3 Právní schválení

Přestože misjár manželství ve své právní definici neobsahuje tradiční manželské povinnosti dané islámem, je nábožensky a právně přípustné.¹⁰² „Podle sunnitského islámského práva misjár manželství splňuje kritéria všech požadavků šari'atské manželské smlouvy: dohoda obou stran, dva právní svědci, přítomnost zástupce nebo zákonného zástupce ženy, zaplacení mahru ženě v dohodnuté výši a absenci pevně stanovené časové lhůty smlouvy.“¹⁰³

12. dubna 2006 Islámské soudní shromáždění v Mekce legalizovalo misjár manželství prohlášením: „Manželská smlouva, ve které se žena vzdává svých práv na bydlení a finanční podporu a přijímá, že ji muž navštěvuje v jejím domě, kdykoliv se mu zachce, ve dne v noci, je platná.“¹⁰⁴ Už v roce 1996 Velký muftí Saúdské Arábie, Abdul Azíz bin Báz, svou orientační fawtu nakročil k této legalizaci misjár manželství.¹⁰⁵

Monarchie nese odpovědnost za zachování tradice a prosazování islámské autority, ale vydání fatwy sloužilo k politickému programu a misjár manželství bylo schváleno i přes lidový odpor.¹⁰⁶ Někteří však fatwu uvítali, zejména ti, kdo se chtěli vzít, ale neměli dost finančních prostředků na pravidelné manželství. Také doktor Muhammad Sajíd Al Tantáwí, šejch Al-Azharu, podpořil misjár manželství a odůvodnil fatwu slovy: „Jsou-li muž a žena schopni vyplnit požadavky obvyklé pro manželství, potom je jejich manželský postup legální a přijatelný. Pokud se žena vzdá svého práva na ubytování, nedělá to jejich manželství neoprávněným.“¹⁰⁷ K pozitivnímu ohlasu a schválení legalizace se přidal i egyptský islámský učenec šejch Júsuř al-Qaradáví, který řekl o misjáru: „Manželství je nábožensky legitimní. Není pochyb o tom, že takové manželství může být společensky nepřijatelné, ale je velký rozdíl v tom,

---

¹⁰² AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 50.

¹⁰³ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 14.

¹⁰⁴ ELHADJ, E. *The Islamic Shield: Arab Resistance to Democratic and Religious Reforms*. s. 51.

¹⁰⁵ VOORHOEVE, M. *Family Law in Islam: Divorce, Marriage and Women in the Muslim World*. s. 94.

¹⁰⁶ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 28 – 29.

¹⁰⁷ ALFUZAI, M. Fatwa legalises Al Misyar marriage. *Gulf News*.

co je platné islámem a co je společensky přijatelné. Což znamená, že pokud obě strany souhlasí s podmínkami manželské smlouvy, pak se legálně vzali v očích Alláha.¹⁰⁸

6.4 Spory a diskuze související s misjár manželstvím

Tento druh manželství vytváří spory a diskuze, dokonce i mezi náboženskými učenci. Někteří učenci schvalující misjár říkají, že právně splňuje základy islámského manželství a navíc pomáhá řešit sociální problémy, jako je staropanenství. Jiní jsou zásadně proti a odsuzují tuto formu manželství jako protiprávní, která podle nich nespĺňuje požadavky stanovené šarí'ou a má za následky jiné morální a sociální problémy společnosti.¹⁰⁹

Mezi těmi, kdo stojí na straně misjáru je i prominentní saúdský učenec šejch Abdulláh bin Sulajmán bin Muní, člen nejvyšší rady ulamá, který je přesvědčen o legálnosti misjáru, protože podle něj splňuje požadavky islámského manželství. „*To co odlišuje tento druh manželství od ostatních je, že žena se dobrovolně vzdá svého práva žít s manželem ve stejném domě a placení za její nezbytné výdaje.*“ Šejch Muní dodal, že žena může ještě požadovat svá plná práva, která zahrnují společné žití s manželem a její finanční zajištění. Manžel se poté může rozhodnout souhlasit s jejími podmínkami, nebo se nechat rozvést. Uvedl případ Saúdy, jedné z manželek proroka Muhammada, která souhlasila s tím, že se vzdá každého druhého večera ve prospěch Prorokovy druhé manželky, Á'íši.¹¹⁰ Šejch Muní také misjár manželství podpořil i fatwou: „*Misjár manželská smlouva je vytvořena pomocí nabídky a přijetí z obou stran se souhlasem opatrovníka představujícího ženskou stranu ve smlouvě, v přítomnosti dvou mužských svědků a zaplacení věna, jak bylo dohodnuto mezi stranami. Platnost smlouvy přirozeně spočívá ve způsobilosti obou stran uzavřít manželskou smlouvu.*“¹¹¹

¹⁰⁸ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 50.

¹⁰⁹ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

¹¹⁰ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

¹¹¹ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 108.

Naopak Abdul al-Azíz ibn Báz je ve své fatwě velice kontroverzní a na otázku ohledně manželství misjár odpovídá: „Každý muslim by se měl oženit legálním způsobem a dejte si pozor na vše, co je rozporuplné, ať už je to nazývané misjár nebo jakkoliv jinak. Jednou z podmínek právního manželství je publicita. Jestli to oba manželé skrývají, není to platné manželství, protože bude považováno za podobu Ziná.“¹¹² Ani podle jednoho z hlavních zastánců misjár manželství, islámského učence Al-Kubajsiho, není toto manželství vhodnou volbou pro ženy, protože ohrožuje řadu hodnot, přestože je právně legální. Sám prohlašuje: „Kdyby král přišel žádat o ruku mé dcery do misjár manželství, plivl bych mu do jeho tváře.“¹¹³

Velkou diskuzi vzbudilo veřejné prohlášení šejcha Abdula Azíze Al aš-Šejcha, Velkého muftího Saudské Arábie, který varoval Saúdy před dočasným manželstvím.¹¹⁴ Na otázku diváka odpověděl, že dočasná manželství jsou v islámu zakázána. Také odsoudil dočasné manželství s tím, že je prováděno pouze pro potěšení, což by mohlo vést k nejasné budoucnosti dětí narozených v tomto svazku. Bezprostředně po tomto verdiktu mnoho internetových stránek a novin poukázalo na to, že muftího rozhodnutí bylo v rozporu s „fatwou vydanou šedesáti islámskými učiteli na zasedání Muslimské světové ligy, která misjár manželství schválila“. Později bylo poukázáno na to, že nedorozumění vzniklo v důsledku toho, že televizní stanice uveřejnila na obrazovce titulek, že muftí zakazuje misjár manželství, zatímco hovořil o "misfár" sňatcích.¹¹⁵ „Misfár manželství na letní prázdniny uzavírá muž nebo žena, pokud chtějí vycestovat a potřebují doprovod. Jedná se o kombinaci misjár a mut'a manželství.“¹¹⁶ O misfár manželství řekl, že se neliší od „mut'a“ manželství. Muftí uvedl, že cestování do zahraničí za s cílem oženit se a po návratu se nechat rozvést, je harám (nepřípustné) a má nepříznivý dopad na ženy a děti.¹¹⁷ Al aš-Šejch později dodal, že jeho odpověď se týkala pouze dočasného manželství

---

¹¹² Baz, Ibn. Al-Misyar marriage and its conditions. *Kingdom of Saudi Arabia: Portal of the General Presidency of Scholarly Research and Ifta*.

¹¹³ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 52.

¹¹⁴ Grand Mufti warns Saudis against temporary marriages. *Arab News*.

¹¹⁵ HAWARI, W. No to temporary marriages. *Arab News*.

¹¹⁶ BEZOUŠKOVÁ, L. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. s. 95.

¹¹⁷ AL-DANI, A. Misfar marriage is unlawful, says Grand Mufti. *Saudi Gazette*.

s úmyslem rozvodu a že nezakazuje misjár manželství, pokud jsou splněny zákonné podmínky pro manželství. Nicméně řekl, že podle něj takové sňatky nejsou vhodné pro ženy, které chtějí vést normální manželský život. Odpůrci misjár manželství vidí výhru v jeho tvrzení, že muftí konečně přiznal, že je tento druh sňatku nevhodný, obzvláště kvůli dětem, které nesou jeho následky.¹¹⁸

Právníci argumentují tím, že tento typ manželství je odpovědí pro potřeby konzervativní společnosti, kde je mimomanželský styk trestán. „*Fatwa z roku 2006 byla tedy politicky motivovaným rozhodnutím, aby získala podporu svých občanů*“.¹¹⁹ Sajíd Al-Omari, saúdský právník řekl, že tyto sňatky byly povoleny, protože splňují podmínky, včetně přítomnosti poručníků a svědků. Přesto se ale musela shodnout většina náboženských učenců o legálnosti tohoto vzoru manželství. Al-Omari ještě dodal, že misjár manželství je v souladu s předpisy Ministerstva spravedlnosti, vyžadující „*manželův podpis smluvních dokumentů, které musí být schváleny místními soudy v souladu s článkem 22 zákona o saúdském manželství*“.¹²⁰

Další saúdský právník Mádžid Qarúb potvrdil, že požadavky misjáru jsou oznámeny před svatbou, ale ženy je nechápou. Říká, že Saúdové, ať už ženy nebo muži, neví, jak dosáhnout svých práv. Většina saúdských žen a mužů si uvědomují nebezpečí misjár manželství, pouze díky debatám v médiích, ale už se nestarají o podmínky ve smlouvě. Nestarají se o využívání zákona.¹²¹ I přes velké množství informací o misjár manželství, která jsou k dispozici na různých webech je většina žen v Saúdské Arábii v této problematice zmatena. Statistiky Centra ženských studií Saúdské Arábie potvrzují tuto domněnku a uvádějí, že pouze 18 % saúdských žen zná svá práva. Největší procento žen tvrdí, že má povědomí pouze o některých svých právech. Dále pak 40 % z dotazovaných žen viní především muže, že jim neumožní získat práva, která jim patří, a 28 % žen nevěří, že by jim saúdský zákon nějak pomohl k získání svých práv.¹²²

---

¹¹⁸ HAWARI, W. No to temporary marriages. *Arab News*.

¹¹⁹ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 14 – 15.

¹²⁰ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

¹²¹ AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *ArabNews*.

¹²² AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *Arab News*.

Ne všichni státní úředníci souhlasí s legalizací misjár manželství, podle Abú Zajda, manželského úředníka, misjár manželství usnadnilo nezodpovědným jedincům uzavřít sňatek, který by se měl zakládat na jiných hodnotách, jako je důvěra, spolehlivost a úcta. Toto manželství je podle něj pouze řešením chťiče, není to řešení ve prospěch žen.¹²³ Právní poradce Hamid Fallata také odmítá misjár manželství s tím, že jen zbabělec se uchýlí k sňatku tajně a varoval, že by misjár mohl způsobit závažnější sociální a právní problémy.¹²⁴ S tím souhlasí jeden ze sociálních pracovníků, který potvrzuje, že jsou soudy už tak zaplaveny problémy ohledně finančních povinností běžných manželství. Přibývají problémy i s vymáháním práv na nedbalých manželech a otcích. Právě proto se staví proti misjár manželství, které poskytuje ještě větší prostor nezodpovědnosti.¹²⁵ V závěru pojednání o misjár manželství, jeho výhodách a nevýhodách, dokonce i vlády GCC doporučují, aby se lidé vyhýbali této formě manželství.¹²⁶

6.5 Ohlas veřejnosti

Fatwa legalizující misjár manželství vyvolala spor i chválu.¹²⁷ V ulicích je misjár nazýván různě: „jednoduché manželství“, „legální prostituce“ nebo „sexuální turismus“. Rozdílné názory závisí na jeho pochopení. Je odmítán zejména aktivisty za práva žen a populární pro ty, kteří se chtějí vyhnout trestům za mimomanželský nebo předmanželský sex. Proto se dá misjár manželství považovat za naplnění sexuální touhy muslimských mužů i žen.¹²⁸

Podle saúdské historičky Hatún al-Fásí by se duchovní měli za legalizaci stydět, protože misjár snižuje manželství pouze k sexuálnímu styku a využívá ekonomickou zranitelnost ženy. Většina občanů s touto kritikou souhlasí, ale

---

¹²³ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹²⁴ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gaining prominence among Saudis. *Gulf News*.

¹²⁵ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹²⁶ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 53.

¹²⁷ ALFUZAI, M. Fatwa legalises Al Misyar marriage. *Gulf News*.

¹²⁸ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 50.

největší obavy přichází ze sociálních důsledků pro ženy a společnost. Velká kritika také přišla ze stran muslimů, kteří viní misjár, že ospravedlňuje islámem sexuální nevázanost a nestará se o potřeby žen. Odpůrci misjáru jsou znepokojeni porušováním ženských práv a fatwou, která ještě více posiluje vedoucí úlohu muže.¹²⁹

Názory na misjár manželství se různí, saúdští muslimové, ať už konzervativní nebo liberální, podporují fundamentální hodnoty islámu. Někdy se liší v nahlížení na výklad Koránu, ale cílem obou je zachování islámské morálky, proto reagují váhavě na legalizaci tohoto manželství. Nejvíce je misjár kritizován ze stran lidí smýšlejících liberálně a podporujících tolerantnější islám. Jsou znepokojeni rozpadající se islámskou morálkou a požadují reformy spíše, než aby stát obhajoval ideologii ještě více podtrhující patriarchální tradici. Oni a aktivisté za práva žen kritizují misjár jako posílení diskriminace na základě pohlaví. Gháda Džamšír, prominentní bahrajnská feministka řekla: „*Tento druh manželství, je druhem chování, které snižuje čest ženy, jako lidské bytosti.*“ Na druhé straně se konzervativní muslimové strachují spíše o rodinné hodnoty a čistotu islámu.¹³⁰ Arab News v závislosti na různorodý ohlas na tuto novou formu provádělo dotazník ohledně misjár manželství. Tázalo se třiceti saúdských žen a mužů ve věku dvaceti až čtyřiceti let. Výsledkem bylo, že většina mužů kolem dvaceti by o misjár manželství pro sebe uvažovala, ale nedovolili by to svým příbuzným. Pouze dva muži by tento sňatek doporučili i svým ženským příbuzným.¹³¹

Jeden saúdkoarabský blogger vystihl misjár manželství svou poznámkou, že ženy, které jsou ochotny vstoupit do tohoto manželství, mají většinou naivní romantické představy, že se po čase vše změní v běžné manželství.¹³² Bývalí i současní misjár manželé potvrzují, že i přes optimistická očekávání manželství nemusí být vždy báječné, obzvláště pokud je výsledkem svazku těhotenství, nebo už jsou zde děti z předchozího manželství. Kvůli tajnosti sňatku může být početí dítěte velkým problémem hlavně pro matku.¹³³

---

¹²⁹ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 16 – 21.

¹³⁰ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 13 – 20.

¹³¹ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹³² THOMAS, J. *Psychological Well-Being in the Gulf States: The New Arabia Felix*. s. 14.

¹³³ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

Nevýhodu také spatřují v tom, že jediné trvalé spojení mezi nimi tvoří mobilní telefony. Ale přísné morální zákony potřebují takové formy manželství.¹³⁴

„Tímto manželstvím nedáváme dobrý příklad našim dětem o významu a smyslu rodiny, ani o naší vlastní hodnotě,“ řekl doktor Nahíd L. „Manželství je o hlubokých vztazích, ne jen o páření.“ Také dodává, že manželství bylo vytvořeno, aby nikdo nic nedostal zadarmo. Proto mají manželé svá práva i povinnosti a ženy se těch svých vzdávají jen pro falešný pocit manželství, a tak misjár bude dělat jen další potíže.¹³⁵ Jeden z dalších oponentů, Abdulláh bin Najíf Al-Útajbí, tvrdí, že toto manželství je neplatné, protože diskriminuje ženy a jeho cílem je rozvod jako u šíitského mut‘a manželství. Důkazem je pro něj to, že nikdo neslyšel o misjár manželství, které by vydrželo. Tuto domněnku potvrzuje i saudský autor Marám Abd Al-Rahmán Makáwí, který v deníku Al-Watan uvedl, že šíitské mut‘a manželství alespoň nazývá věci pravými jmény.¹³⁶

Mnoho lidí naopak brání misjár tím, že je to dohoda mezi dvěma dospělými lidmi.¹³⁷ Přesto však je, podle mediálního výzkumu ohledně misjár manželství, tato problematika spojena převážně s kritikou ze strany občanů, kteří tím zpochybňují schopnost státu hájit národní islámský charakter.¹³⁸

6.6 Ženy a misjár manželství

Některé ženy vstupují do tohoto manželství, aby získaly peněžní kompenzaci na základě předcházející dohody, nebo aby se vyhnuly případnému staropanenství a samotě po rozvodu nebo ovdovění. Také je to možnost pro vzdělané a pracující ženy, které se nechtějí zbavit své nezávislosti, anebo pokud nejsou spokojeny s podmínkami tradičních manželství. Status

---

¹³⁴ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 110.

¹³⁵ JABARATI, S. *Misyar Marriage – a Marvel or Misery?*. *Arab News*.

¹³⁶ DOE, S. *Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia*. *Global Tides*. s. 20 – 21.

¹³⁷ AL-KHALAF, M. *Marriages Unlimited*. *Arab News*.

¹³⁸ DOE, S. *Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia*. *Global Tides*. s. 27.

vdané ženy je pozvedne na společenském žebříčku a nemusí měnit svůj zavedený životní styl.¹³⁹

Doktorka Ibtisám Halwání ve svém průzkumu veřejného mínění ohledně misjár manželství zjistila, že 81 % žen se vyslovilo proti tomuto sňatku.¹⁴⁰ „Hlavní důvody žen proti jsou: nedostatečná bezpečnost a stabilita, neúcta společnosti a pocit viny nebo zhřešení z vynuceného utajení.“¹⁴¹ Ženy, které si sami prošly misjár manželstvím, si stěžují na ignoraci ze strany svých manželů, kteří je několik měsíců nenavštěvovali a ani nezavolali. Proto se ženy cítily využívány, nechráněny ze strany zákona a připadaly si jako pouhé cizoložnice a ne jako manželky.¹⁴² Některé ženy potvrzují, že jsou ochotné přijímat běžné polygamní manželství, ale jsou zásadně proti misjáru, který berou jako ponížení. Vyskytují se ale i pozitivní případy, kdy muž ženě po dobu jejich manželství poskytuje dům a zvyšuje její životní styl. Navíc mohou nastat i případy, kdy žena po čase, díky své manipulaci, přiměje svého misjár manžela, aby jejich manželství přešlo k standardním podmínkám islámského manželství.¹⁴³

Statistiky ohledně misjár manželství uvádějí, že 86 % dotazovaných žen ve věku 20 – 40 let by tento sňatek odmítly a pouze čtyři ženy kolem čtyřiceti let by toto manželství schválily pro sebe i pro své příbuzné. Většina žen se však shoduje na tom, že tato forma manželství postrádá ženská práva, což odsuzují a nazývají to „legální prostitucí“. Proti se staví i rodiče žen, které tímto sňatkem prošly. Mnoho z nich to vidí tak, že se žena prodává a jediným důvodem k jejich souhlasu pro svou dceru bylo to, že už je dospělá a má své potřeby. Podle výpovědi Abú Fahdy, jehož rozvedená dcera s takovým sňatkem souhlasila, nebylo lehké se s touto situací smířit a podle jeho slov bylo těžké se jen podívat své dceři do očí. Její muž je pro něj cizincem, ke kterému necítí žádnou úctu. Také jeho vnoučata se k tomuto sňatku staví negativně. „Nevím, kdo je ten muž, který chodí do našeho domu a tráví čas s mou matkou. Není to můj otec a

---

¹³⁹ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 51 – 52.

¹⁴⁰ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 20.

¹⁴¹ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 20.

¹⁴² AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *Arab News*.

¹⁴³ YAMANI, M. A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. s. 111, 118.

nemůže to být její manžel, protože otcové a manželé žijí se svými rodinami,“ řekl šestiletý chlapec.¹⁴⁴

Přestože je misjár manželství není u většiny žen příliš populární, v některých případech do něj ženy vstupují dobrovolně, i když jsou si vědomy všech jeho negativ. Ve společnosti, kde jsou svobodné ženy znevýhodňovány, může být tento druh manželství pro některé jediným řešením. Například pokud je žena jediná, kdo může nadále podporovat svou rodinu.¹⁴⁵ Největší šance na uplatnění má misjár v chudých oblastech. Zejména Egypt je proto častým cílem pro bohaté občany Zálivu¹⁴⁶ a méně vzdělané ženy z chudších poměrů tímto způsobem mohou získat finance zejména od saúdských mužů.¹⁴⁷

Média zdokumentovala mnoho příběhů žen, které, ať už vědomě či nevědomě, vstoupily do toho to manželství, a zde jsou jejich výpovědi:

Umm Mašáří, čtyřicetšestiletá saúdská vdova, se podělila o své negativní zkušenost. O misjár manželství toho moc nevěděla a ani šejch, který je oddával, neřekl nic o jejích právech, jen připomněl, že nemá požadovat společné bydlení a finanční podporu. Její manžel, který už byl ženatý, ji pak donutil, aby jejich sňatek držela v tajnosti, věděli o tom jen její synové. Za celou dobu jejich manželství ji navštívil jen jednou a zakázal jí chodit do školy, ven, nosit make-up a Mašáří mu dál volala, aby se, jako správná manželka, zeptala na jeho svolení, ale on jí neodpovídal. Nakonec se jí sám ozval a tím, že už mu nemá nikdy volat. Dostala se tak do situace, kdy nevěděla, jestli má dál poslouchat jeho příkazy, přestože netušila, jestli ji ještě někdy navštíví, nebo jí definitivně opustil.¹⁴⁸

Také třicetipětiletá, rozvedená matka Warda nemá s tímto druhem manželství dobré zkušenosti. Byla vdaná už téměř rok, když byla obviněna Komisí pro podporu ctnosti a prevenci neřesti z prostituce. Přestože policii

---

¹⁴⁴ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹⁴⁵ AL SHERBINI, R. Controversial marriage proves convenient option. *Gulf News*.

¹⁴⁶ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 22.

¹⁴⁷ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 52.

¹⁴⁸ AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *Arab News*.

ukazovala svou smlouvu, musel to vyřešit až její bratr. Nebyl to příjemný zážitek pro ni ani pro její dvě malé děti.¹⁴⁹

Další saúdská žena, S. Abdulláh, ani neznala jméno svého manžela, protože jí zakázal přečíst smlouvu. Poznali se prostřednictvím Facebooku, díky čemuž znala pouze jeho první a druhé jméno, ale dál už nevěděla ani jeho adresu do práce. Jako důvod ke svatbě uvedla, že žije sama v Džiddě a chtěla předejít nemanželskému styku. Manžel ji navštěvoval jednou za dva až tři měsíce a bral ji do hotelu. „*Při své poslední návštěvě mi dal 5 000 SR a varoval mě, abych mu nevolala. Peníze, které mi dal, byla cena za pět nocí, které se mnou strávil. Ted' se cítím jako děvka,*“ přiznala Abdulláh a dodala, že většina saúdských mužů nedodrží smlouvu a klame ženy. Na druhou stranu ženy si zase nejsou jisté, jak reagovat v takových případech, kdy je muž ignoruje a brání jim ve zveřejnění sňatku.¹⁵⁰

Naopak Marám, čtyřicetidvouletá rozvedená žena, žije se svými dvěma dětmi, matkou a mladší sestrou, za které je zodpovědná. Souhlasila s misjár sňatkem právě kvůli své situaci, protože by nezvládala manželství na plný úvazek. Se svým manželem se schází během všedních dnů a víkendy tráví s rodinou.¹⁵¹

Dalším příkladem ženy, která podporuje misjár manželství je Nudžúd, nedávno rozvedená dvacetiosmiletá žena. Pracuje jako učitelka a má malou pětiletou dceru. Další závazek v podobě běžného manželství by pro ni znamenal jen další odpovědnost, a proto souhlasila s tímto sňatkem i přes odpor své rodiny. Říká, že je to pohodlný typ manželství pro rozvedené ženy s dětmi, i když je odsuzován společností.¹⁵²

Jeden z manželských notářů, šejk Ahmad Al Omarí, dostal žádost o misjár manželství od třináctileté dívky, která požadovala mahr 25 000

---

¹⁴⁹ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹⁵⁰ AL-JASSEM, D. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness. *Arab News*.

¹⁵¹ HAWARI, W. No to temporary marriages. *Arab News*.

¹⁵² HAWARI, W. No to temporary marriages. *Arab News*.

saúdských rijálů a dalších 1 000 měsíčně. Al Omarí později zjistil, že dívka žila s matkou v zoufalé finanční situaci.¹⁵³

Existují ale také případy, kdy je misjár manželství využíváno ženami. Jedna saúdská žena byla zatčena za to, že měla současně dva misjár manžele. Jeden ji navštěvoval o víkendech a druhý během všedních dnů.¹⁵⁴ Případně tímto problémem trpí i první manželka muže, před kterou se své druhé manželství snaží skrývat, na což poukazuje vyprávění ženy, která toto tajemství svého muže nápaditě odhalila pomocí kusu dřeva zabaleného v jeho věcech. Manžel se poté sám přiznal, že místo častých výletů do pouště jezdil za svou druhou ženou.¹⁵⁵

6.7 Muži a misjár manželství

Muži berou misjár manželství jako sňatek bez závazků, který je určen pro naplnění jejich sexuální potřeby.¹⁵⁶ Někteří obhajují misjár tím, že je volbou pro muže, kteří pracují v zahraničí, aby předešli nežádoucímu styku a vyhnuli se samotě.¹⁵⁷ Ale většina mužů vyhledávající toto manželství tak činí z důvodu, aby se vyhnula placení věna a výživného stanovenému v islámské manželské smlouvě.¹⁵⁸ Jako důvody pro toto manželství zdůrazňují nejčastěji právě vysoké finanční náklady běžných manželství. Dvacetipětiletý student, Raján Abdulláh řekl, že takové manželství stojí méně, než kdyby měl přítelkyni. Z toho vyplývá, že muži si ve většině případů s tímto manželstvím připadají jako svobodní, což jim vyhovuje. Jeden univerzitní profesor zaslechl, jak se studenti baví o tom, že není důvod k manželství. Jeden z nich argumentoval slovy: „*Proč kupovat krávu, když je mléko zadarmo.*“¹⁵⁹ Proto se na muže nahlíží jako na zbabělce,

---

¹⁵³ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

¹⁵⁴ AL-BISHR, B. In Saudi Arabia: No for a woman 'cashier' but yes for 'Misyar'?. *Al Arabiya News*.

¹⁵⁵ Wife Sets Trap to Uncover Husband's Secret 'Misyar Mamacita'. *Arab News*.

¹⁵⁶ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 51.

¹⁵⁷ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 15.

¹⁵⁸ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

¹⁵⁹ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *ArabNews*.

kteří chtějí pouze uspokojit své potřeby na ženách, které nemají jinou možnost.¹⁶⁰

Abú Abdul Rahmán se jako jeden z mála mužů veřejně svěřil se svou zkušeností ohledně misjár manželství se svou druhou ženou. Problémy začaly v okamžiku, kdy jeho žena otěhotněla a chtěla jejich manželství veřejně oznámit. Jak sám říká: „*Nemůžete být svobodná a těhotná.*“ Abdul Rahmán to tedy musel oznámit své první ženě a rodině, což vyvolalo jen další spory a nyní jsou obě manželství nahnutá.¹⁶¹

6.8 Zprostředkovatelé manželství misjár

Díky velkému zájmu o misjár manželství v Saúdské Arábii se otevřela nová možnost pro podnikání. Za vyplnění zpoplatněné žádosti realitní kanceláře v Mekce jsou schopny dohodnout misjár manželství.¹⁶² Jeden z prvních majitelů proměnil svou agenturu na centrum misjár manželství a vymyslel aplikaci, kde sbírá informace o potenciálních manželech. Budoucí ženich a nevěsta vyplní formulář, za který zaplatí 100 SAR (26,67 USD), a když se rozhodnou vídat, tak muž zaplatí dalších 500 SAR (133,33 USD). Poslední poplatek 5 000 SAR (1333,33 USD) je v případě pokud se partneri vezmou. Majitel této agentury viděl už od počátku velký potenciál v dalším rozšiřování těchto center z důvodu vysokého počtu starých panen.¹⁶³

V Saúdské Arábii stále více přibývá žádostí o misjár manželství. Po vydání fatwy došlo k padesáti procentnímu nárůstu.¹⁶⁴ Podle některých manželských úředníků sedm z deseti manželských smluv, které uzavírají, jsou dohody o misjár manželství. Také často bývají dotazováni, zda by nemohli doporučit potenciální misjár partnery. Podle manželského úředníka Abú Fawáze všechny smlouvy ohledně misjár manželství, které prováděl, byly mezi ženami a

---

¹⁶⁰ AL-KHALAF, M. Marriages Unlimited. *Arab News*.

¹⁶¹ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *ArabNews*.

¹⁶² DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 22.

¹⁶³ DIYAB, M; AL-AWSAT, A. Misyar Brokers. *Arab News*.

¹⁶⁴ AL HAKEEM, M. Misyar marriages gain popularity among Saudis. *Gulf News*.

muži, kteří už dříve manželstvím prošli.¹⁶⁵ Jeden z dohazovačů Umm Ibrahim uvedl, že za ním chodí převážně ženy než muži. Kontaktován muži bývá, pouze pokud od něj chtějí najít druhou manželku.¹⁶⁶

Jednou z výjimek je region Asír, kde se misjár manželství vyskytuje jen vzácně, jak tvrdí několik dohazovačů, a to díky přísnému držení se místních zvyků. Jeden z manželských prostředníků, Umm Alí, řekl, že většina dohazovačů v této oblasti odmítá být součástí těchto dohod. On sám misjár také odsuzuje a doufá, že ženy budou méně ochotné vstupovat do těchto svazků kvůli vysoké rozvodovosti.¹⁶⁷

Novinář Íthár Al-Katátní potvrdil velkou návštěvnost webových stránek "Misyronline.com", kde muslimové hledají partnera pro misjár manželství, a nejvíce návštěvníků pochází ze Saúdské Arábie a Egypta.¹⁶⁸ Webové stránky, které nabízí misjár manželství, se začaly rychle rozšiřovat, což někteří uvádějí za důvod, proč došlo v poslední době k nárůstu těchto manželství a jejich častého zneužívání.¹⁶⁹ Existují i stránky, jako například "Soudfa.com", kde je možnost vybrat si, jaký typ manželství hledáte, jestli misjár, polygamní nebo běžné. Pravděpodobně nejoblíbenější je seznamka "Misyronline.com", která má stánku i na Facebooku.

Jeden z kurióznějších manželských prostředníků navštěvuje kavárny v Džiddě a nabízí mužům portfolia potenciálních misjár nevěst, kde jsou jejich údaje o věku, výšce, velikosti obuvi, boků a poprsí, včetně fotografií.¹⁷⁰

6.9 Důsledky

Existuje mnoho výhod a nevýhod této formy manželství, stejně tak jako existují jeho podporovatelé i odpůrci. Nikdo však nemůže s jistotou říci, jestli

---

¹⁶⁵ JABARATI, S. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?. *Arab News*.

¹⁶⁶ AL-FAWAZ, N. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon. *Arab News*.

¹⁶⁷ AL-FAWAZ, N. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon. *Arab News*.

¹⁶⁸ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 53.

¹⁶⁹ THOMAS, J. *Psychological Well-Being in the Gulf States: The New Arabia Felix*. s. 14.

¹⁷⁰ Welcome to the Misyar Marriage Cafe. *Arab News*.

veškeré klady mohou vyvážit i všechny zápory. Misjár manželství se sice stalo řešením některých problémů, ale zároveň i příčinou dalších.¹⁷¹ Podle kritiků se tímto manželstvím umožňuje mužům mít nespočet sexuálních partnerů¹⁷² a dělá tak polygamií pro muže mnohem jednodušší.¹⁷³

Důsledkem misjár manželství se zvýší míra rozvodovosti a vznikne generace dětí, kteří nebudou mít otce. Žena má právo rozhodnout se, jestli se vdá tímto způsobem a vzdá se tak svých práv, ale neměla by mít právo vzdát se práv na otce za své děti.¹⁷⁴

Do tohoto manželství se vstupuje s výhledem na sex, peníze a společenské postavení, nezahrnuje tradiční hodnoty islámského manželství, a když přijde na rozvod, nejsou zde žádné závazky, které by měly být provedeny. Proto je nežádoucí, aby z tohoto svazku vznikly děti, protože manželství je jen dočasné a utajované před zbytkem komunity. Děti narozené z misjár manželství trpí velice tragickými důsledky a žena se ocitá v těžké společenské situaci. Kvůli tajné povaze misjár manželství neexistují zveřejněné údaje o počtu těchto manželství, ale v jednom článku z roku 2010 se uvádí, že v Egyptě bylo opuštěno 900 misjár dětí jejich saúdskými otci a na Filipínách asi 50 opuštěných dětí, které jsou registrovány na saúdském velvyslanectví v Manile. Neúmyslně narozené děti jsou oběťmi legalizace misjár manželství, je jim odepřen přístup k finanční podpoře jejich otců a je těžké přesné vyčíslení dětí narozených prostřednictvím tohoto manželství.¹⁷⁵ Podle zjištění doktorky Ibtisám Halwání je misjár manželství také příčinou vysoké míry rozvodovosti, neboť většina těchto smluv obsahuje ujednání okamžitého rozvodu v případě, že žena otěhotní, nebo je manželství veřejně odhaleno.¹⁷⁶

„Dokud islámští duchovní budou pokračovat v legalizaci tohoto manželství, mělo by být jejich povinností poskytnout prostředky na tyto

---

¹⁷¹ TAGO, A. H. Misyar now 'a widespread reality'. *Arab News*.

¹⁷² KERN, S. Britain: Islamic Temporary Marriages on the Rise. *Gatestone Institute*.

¹⁷³ AL-KHALAF, M. Marriages Unlimited. *Arab News*.

¹⁷⁴ AL-KHALAF, M. Marriages Unlimited. *Arab News*.

¹⁷⁵ AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 51 – 53.

¹⁷⁶ DOE, S. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. *Global Tides*. s. 20.

*problémy, jinak negativní dopady misjár manželství budou přesahovat nad jejich výhodami. Misjár manželství je morálně neospravedlnitelné.*¹⁷⁷

---

¹⁷⁷AL NASR, T. J. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. *Journal of International Women's Studies*. s. 53.

7. Závěr

Saúdská Arábie uplatňuje v rodinném právu striktně šaríatský zákon podle hanbalovského madhabu a klade velký důraz na soulad s Koránem. Bývá proto často terčem kritik za porušování lidských práv. Šarí'a dává mužům v rodinném právu větší privilegia než ženám, ale všechna tato stanoviska jsou určitými argumenty vždy obhájena, proč tomu tak musí být. Islámská rodina je postavena na patriarchálním principu a do manželství se vstupuje na základě manželské smlouvy mezi ženichem a nevěsty walím. V manželské smlouvě vedle mahru mohou být stanoveny ještě dodatečné ujednání, které většinou bývají ve prospěch budoucí nevěsty. V Saúdské Arábii jsou stanoveny poměrně vysoké ceny obvěnění, což má za následek, že se Saudové raději žení s ženami z chudších států. Nejen tím také vzniká současný největší problém vysokého počtu starých panen. Právě kvůli silně zakotveným tradicím i saúdské ženy v současné době vyhledávají manžely v cizině, přestože to pro ně znamená jisté překážky a znevýhodnění. Jedním z dalších aktuálních témat kolem manželství je minimální věk, který je stanoven šarí'ou individuálně podle fyzické vyspělosti. I přes hlasité požadavky o stanovení hranice minimálního věku pro manželství šejch Abdul Azíz bin Báz odmítl tuto hranici udělit, přestože je dokázáno, že mnoho mladých dívek utrpělo psychickou újmu v důsledku těchto časných manželství.

Polygamie ve své nejdůležitější podmínce má zabezpečit rovnost všech manželek jak materiální, tak i citové, což v praxi není moc dodržováno. Mnoho saúdských žen odmítá být součástí těchto svazků a některé ženy, které tímto typem manželství prošly, potvrzují, že spravedlnost mezi ženami nebyla splněna. Samozřejmě existují rodiny, kde polygamní manželství funguje, ale zároveň jsou zde i znepokojující výpovědi žen, které se v těchto sňatcích cítily zanedbávány. Potvrzují to také statistiky, které uvádějí, že polygamie zapříčiňuje 50 % rozvodů. Nicméně některé ženy v polygamii vidí východisko z problému staropanství.

Nejčastějším způsobem rozvodu je talár, který je privilegiem mužů. Ti se mohou nechat rozvést kdykoliv se jim zachce. Pro ženy je rozvod ztížený, ale přesto není nemožný. V současné době se saúdské ženy nechávají rozvádět

hlavně z důvodu chybějící intimity. Celkově se Saúdská Arábie potýká s velkou mírou rozvodovosti a mezi státy GCC zaujímá druhé místo.

Misjár manželství je poměrně novým typem manželství, ve kterém se žena dobrovolně vzdává společného bydlení s manželem a jeho finanční podpory. Nadále žije se svou rodinou, nebo sama ve vlastním bytě a manžel ji pouze navštěvuje. Hlavním rysem těchto sňatků je jejich utajování zejména kvůli případné první mužově manželce, která by s tímto sňatkem nesouhlasila. Toto utajování je pouze ve prospěch mužů a pro ženy může být problémem, pokud se z tohoto svazku narodí dítě. Právě kvůli neměnnosti ohledně rodinného práva v Saúdské Arábii je otázka misjár manželství o to zajímavější, že dostala možnost uplatnit se v tomto fundamentalistickém státě.

Za hlavní příčinu vzniku misjár manželství bylo považováno zabránění zakázaného mimomanželského styku při častých cestách mužů do zahraničí. Rozdílná je ale příčina legalizace, která může být spatřována v omezení počtu staropanenství, aby se zamezilo mimomanželskému styku rozvedených a vdov a kvůli vysokým nákladům spojených s manželstvím. Právě pro minimální náklady toto manželství získalo velkou oblibu mezi muži, neboť Saúdská Arábie se ocitla pod tíhou inflace a vysoké nezaměstnanosti mladých absolventů. Misjár manželství se začalo rozšiřovat v Saúdské Arábii v průběhu posledních deseti let a nejvíce po fatwě z roku 2006, která tento sňatek zlegalizovala.

Tato legalizace se setkala s velkým ohlasem jak kladným, tak záporným. Dokonce i v řadách duchovních a právníků se názory na tuto novou formu velmi různí. Veřejnost se k misjáru staví spíše záporně, nebo alespoň média uvádí více negativních postojů. Nejvíce je tomuto manželství vytýkáno zhoršené postavení žen, které klesá na pouhé ukojení sexuální touhy. Proto je některými přezdíváno jako "legální prostituce". S tímto názorem se také ztotožňují některé ženy, které si tímto sňatkem prošly.

Misjár manželství je určitým přínosem v této konzervativní společnosti, ale zároveň se nedá zajistit, aby bylo využíváno jen v jeho prospěch. Vždy se najdou lidé, kteří tuto formu budou využívat, čemuž se nedá zabránit. Na druhou stranu dává příležitost některým ženám, které by si jinak manžela nenašly a musely by žít v celibátu. Je otázkou zda byla legalizace opravdu

zapotřebí, když je zde možnost polygamie, která by pro ženy mohla být lepším řešením vysokého počtu staropanenství. S příchodem modernity se ale některé věci musí změnit. Pokud žena pracuje a dokáže se finančně zabezpečit, není důvod, proč by nemohla vstoupit do takového manželství, když by pro ni běžné manželství mělo znamenat vzdání se své svobody a nezávislosti. Je to také dobrá volba pro vdovy nebo rozvedené ženy s dětmi, které nechtějí, aby jejich děti vyrůstaly s jiným otcem a předešly tak případnému negativnímu postoji, který by k nim mohl jako nevlastní otec zaujmout.

Pro muže existuje mnoho výhod tohoto manželství a najdou se někteří, kteří je zneužívají ve svůj prospěch. Mohou tento sňatek využívat, i když mají finanční prostředky na běžné manželství, jen proto, že se nechtějí vázat, případně obcházejí svoji první manželku, aby o jejich poměru nevěděla. Je pravda, že v západních zemích je velice časté cizoložství, ale pokud mužova první žena neví o jeho druhém misjár manželství, z jejího pohledu se také jedná o cizoložství, jen s rozdílem, že je legální.

Cílem této práce bylo odhalit důsledky, které toto manželství přináší saúdské společnosti. Největším problémem a problémem budoucí generace budou právě děti narozené z těchto manželství. Je možné, že se tím rozpadne tolik vyzdvihovaná islámská rodinná pospolitost, když vznikne generace dětí, které budou znát jen polovinu svých příbuzných.

Tato forma sice přibližuje manželství požadavkům moderní doby, ale zároveň se tím vzdaluje od principů, na kterých islámské manželství stojí a které vždy islámští učenci vyzdvihovali v porovnání se západní morálkou. Neexistuje způsob, jak uhlídat záměry mužů a žen, které do těchto manželství stupují, proto je těžké říci, že bylo správné tento sňatek legalizovat.

8. Seznam použité literatury a pramenů

- ADB AL-ATI, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Praha: Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.
- BEZOUŠKOVÁ, Lenka. *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*. Praha: Leges, s.r.o., 2013. ISBN: 978-80-87576-55-7.
- ELHADJ, E. *The Islamic Shield: Arab Resistance to Democratic and Religious Reforms*. Boca Raton: Brown Walker Press, 2007. ISBN 1-55942-412-6.
- ELHASSAN, Mohamed. Vztah islámu k rodině, manželství a k plodnosti. *Demografie*. 1998, 40(2), s. 120-125. ISSN 0011-8265.
- Korán. Překlad Hrbek Ivan. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0246-4.
- KOUŘILOVÁ, Iveta. Žena a sexualita – fatální téma islámu. In MENDEL, Miloš (ed. et al.). *Cesta k prameni: fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2003, s. 33-43. ISBN 80-85425-53-X.
- KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: Vyšehrad, 1993. ISBN 80-7021-125-3.
- KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-7021-165-7.
- Lexikon zemí. Sv. 3, Severní Afrika, Arabský poloostrov a Přední Asie. Praha: GeoCenter, 1994. ISBN 3-575-11786-1.
- MABON, Simon. *Saudi Arabia and Iran: Soft Power Rivalry in the Middle East*. London: I.B. Tauris, 2013. ISBN 978-0-85772-242-3.
- NASIR, Jamal J. *The Status of Women Under Islamic Law and Modern Islamic Legislation*. Leiden: Brill's Arab and Islamic laws series, 2009. ISBN 978-90-04-17273-9.
- POTMĚŠIL, Jan. Islámské platné právo, aneb povinnosti člověka k člověku: Rodinné právo. *Ad notam*. 2007, 13(6), s. 175-183. ISSN 1211-0558.

POTMĚŠIL, Jan. *Šarī'a: Úvod do islámského práva*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4379-0.

THOMAS, Justin. *Psychological Well-Being in the Gulf States: The New Arabia Felix*. UK: Palgrave Macmillian, 2013. ISBN 978-1-137-28750-2.

VOORHOEVE, Maaïke. *Family Law in Islam: Divorce, Marriage and Women in the Muslim World*. London: I.B. Tauris, 2012. ISBN 978-1-84885-742-1.

WELCHMAN, Lynn. *Women and Muslim Family Laws in Arab States*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2007. ISBN 978-90-5356-974-0.

YAMANI, Maha A. Z. *Polygamy and Law in Contemporary Saudi Arabia*. UK: Ithaca Press, 2008. ISBN 978-0-86372-326-1.

8.1 Internetové zdroje

AL-BISHR, Badria. In Saudi Arabia: No for a woman 'cashier' but yes for 'Misyar'? : *Al Arabiya News*. [online]. February 21 2013 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z <<http://www.alarabiya.net/views/2013/02/21/267517.html>>.

AL-DANI, Abdullah. Misfar marriage is unlawful, says Grand Mufti: *Saudi Gazette*. [online]. [cit. 2015-04-20]. Dostupné z <<http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm?method=home.regcon&contentid=2010030465283>>.

AL-FAWAZ, Nadia. New trend overtakes common 'misyar' phenomenon: *Arab News*. [online]. May 21 2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/573971>>.

ALFUZAI, Muna. Fatwa legalises Al Misyar marriage: *Gulf News*. [online]. May 12 2006 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z <<http://gulfnews.com/news/gulf/kuwait/fatwa-legalises-al-misyar-marriage-1.236582>>.

AL HAKEEM, Mariam. Misyar marriages gaining prominence among Saudis: *Gulf News*. [online]. May 21 2005 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z

<<http://gulfnews.com/news/gulf/saudi-arabia/misyar-marriages-gaining-prominence-among-saudis-1.288374>>.

AL HAKEEM, Mariam. Misyar marriages gain popularity among Saudis: *Gulf News*. [online]. May 25 2006 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z <<http://gulfnews.com/news/gulf/saudi-arabia/misyar-marriages-gain-popularity-among-saudis-1.238221>>.

AL-JASSEM, Diana. Saudi women in misyar unions become losers due to lack of rights awareness: *Arab News*. [online]. March 25 2012 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/409386>>.

AL-JASSEM, Diana. Women in polygamous marriages suffering psychological torture: *Arab News*. [online]. March 09 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/370469>>.

AL-KHALAF, Mody. Marriages Unlimited: *Arab News*. [online]. May 12 2006 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/284588>>.

AL NASR, Tolof Jassim. Gulf Cooperation Council (GCC) Women and Misyar Marriage: Evolution and Progress in the Arabian Gulf. In *Journal of International Women's Studies*. [online]. March 2011, Vol. 12, Article 4, s. 43-57. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z <<http://vc.bridgew.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1112&context=jiws>>.

AL SHERBINI, Ramadan. Controversial marriage proves convenient option: *Gulf News*. [online]. July 02 2009 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z <<http://gulfnews.com/news/region/egypt/controversial-marriage-proves-convenient-option-1.499758>>.

BAZ, 'Abdul, 'Aziz, Bin. The Suitable Age For Marriage: *Fatwaislam.com*. [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z <<http://www.fatwaislam.com/fis/index.cfm?scn=fd&ID=42>>.

Baz, Ibn. Al-Misyar marriage and its conditions: *Kingdom of Saudi Arabia: Portal of the General Presidency of Scholarly Research and Ifta'*. [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z <<http://alifta.com/Search/ResultDetails.aspx?languagename=en&lang=en&view>>

=result&fatwaNum=&FatwaNumID=&ID=4039&searchScope=14&SearchScopeLevels1=&SearchScopeLevels2=&highLight=1&SearchType=exact&SearchMoesar=false&bookID=&LeftVal=0&RightVal=0&simple=&SearchCriteria=allwords&PagePath=&siteSection=1&searchkeyword=109105115121097114#firstKeyWordFound>.

BAZ, Ibn. Remarks on the news Publisher about the draft personal status law in some Muslim countries: *Kingdom of Saudi Arabia: Portal of the General Presidency of Scholarly Research and Ifta'*. [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z

<<http://alifta.com/Search/ResultDetails.aspx?languagename=en&lang=en&view=result&fatwaNum=&FatwaNumID=&ID=285&searchScope=14&SearchScopeLevels1=&SearchScopeLevels2=&highLight=1&SearchType=exact&SearchMoesar=false&bookID=&LeftVal=0&RightVal=0&simple=&SearchCriteria=allwords&PagePath=&siteSection=1&searchkeyword=10910511010510911710903209710310103211102032109097114114105097103101#firstKeyWordFound>>.

DIYAB, Muhammad; AL-AWSAT, Asharq. Misyar Brokers: *Arab News*. [online]. October 04 2006 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/289977>>.

DOE, Stephanie. Misyar Marriage as Human Trafficking in Saudi Arabia. In *Global Tides*. [online]. January 2008, Vol. 2, Article 1, s. 1-32. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z <<http://digitalcommons.pepperdine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=globaltides>>.

FATANY, Samar. Why divorce in on the rise in Saudi Arabia: *Saudi Gazette*. [online]. March 23 2013 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z <<http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm?method=home.regcon&contentid=20130323158091>>.

Girl students stir storm by backing polygamy: *Saudi Gazette*. [online]. October 25 2013 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z <<http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm?method=home.regcon&contentid=20131026184706>>.

Grand Mufti warns Saudis against temporary marriages. *Arab News*. [online]. June 22 2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/590431>>.

HAWARI, Walaa. No to temporary marriages: *Arab News*. [online]. June 23 2009 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/325590>>.

JABARATI, Somayya. Misyar Marriage – a Marvel or Misery?: *Arab News*. [online]. June 05 2005 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/268027>>.

JAWHAR, Sabria S. Rising trend of Saudi women marrying foreigners: *Arab News*. [online]. June 16 2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/587386>>.

JIFFERY, Fadia. Wary of high divorce rates, Saudi girl wed education!: *Arab News*. [online]. January 28 2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/516576>>.

KERN, Soeren. Britain: Islamic Temporary Marriages on the Rise: *Gatestone Institute*. [online]. June 04 2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z <<http://www.gatestoneinstitute.org/3748/uk-islamic-temporary-marriages>>.

Polygamy main cause of divorce: Study: *Arab News*. [online]. May 01 2001 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/211505>>.

QUSTI, Raid. Man With Four Wives Explains Key to Successful Polygamy: *Arab News*. [online]. September 10 2006 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/288715>>.

SALAH, Adil. Polygamy: A right or a privilege: *Arab News*. [online]. June 29 2001 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/213469>>.

Saudi Arabia should 'curb marriages within relatives', says genetics researcher: *Gulf News*. [online]. January 15 2015 [cit. 2015-02-25]. Dostupné z <<http://gulfnews.com/news/gulf/saudi-arabia/saudi-arabia-should-curb-marriages-within-relatives-says-genetics-researcher-1.1441827>>.

Saudi women married to foreigners urge govt to solve their problems: *Arab News*. [online]. March 06 2015 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/714426>>.

SAWMA, Gabriel. Saudi Arabian Child Custody in U.S.A.: *International Law*. [online]. January 04 2014 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z <<http://gabrielsawma.blogspot.cz/2014/01/saudi-child-custody-cases-in-u.html>>.

Spinsterhood: A social dilemma haunting women?: *Saudi Gazette*. [online]. October 31 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z <<http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm?method=home.regcon&contentid=20131101185354>>.

TAGO, Abdul Hannan. Misyar now 'a widespread reality': *Arab News*. [online]. October 12 2014 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/news/642991>>.

Third of Saudi women 'spinsters'. *Emirates 24/7*. [online]. January 27 2015 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z <<http://www.emirates247.com/news/region/third-of-saudi-women-spinsters-2015-01-27-1.578238>>.

Welcome to the Misyar Marriage Cafe: *Arab News*. [online]. July 02 2006 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/287146>>.

Wife Sets Trap to Uncover Husband's Secret 'Misyar Mamacita': *Arab News*. [online]. June 26 2006 [cit. 2015-03-28]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/286814>>.

YUSUF, Muhammad. 'Set minimum age for marriage': *Arab News*. [online]. March 12 2010 [cit. 2015-04-12]. Dostupné z <<http://www.arabnews.com/node/339368>>.

9. Resumé

This Bachelor thesis deals with family law in Saudi Arabia in focus on misyar marriage. The first part of this thesis is focused on a family law according to Sharia law and the principles of Islam marriage. Family law belongs to the personal status law and it resists efforts to reform in Saudi Arabia. There are basic information about marriage contract, minimum age of marriage, polygamy and divorce.

The main aim of the thesis is created united treatise about contemporary issue of misyar marriage. Misyar marriage is an alternative form of marriage, in which woman gives up the part of her rights. This topic is based on different views on misyar marriage. This form of marriage should solve a number of problems and this thesis also deals with other problems which could be caused.